

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravišтво (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 239.

V Ljubljani, v četrtek 17. oktobra 1889.

Letnik XVII.

Iz Hrvatske.

(Izvirni dopis.)

Niso se še poleglasti, ki so bile izbruhnile v največji meri proti škofu Strossmayeru vsled dogodaja v Belovaru po vseh židovskih časopisih, ki vedno prežé kakor rjoveči levi na svoje žrtve, posebno še na katoliško duhovništvo, in glej zopet so se vzdignili sovražniki zoper njega, češ, da slabo gospodari. Glavna namera tega novega napada je ta, da se škofu Strossmayeru odvzamejo glavni dohodki od njegovih gozdov, katere hoče podžupan Cuvaj, najglasovitejši mož sedanje uprave v Slavoniji, dati pod sekvester radi slabega gospodarstva, čeravno je vsem znano, da je uprava šumska Strossmayerova uprav uzorna, in da vsi naši upravniki niso sposobni voditi na tak lep način upravo njim povjereno. „Obzor“ piše o tem dogodaju sledeče: Vsak Hrvat, ki ni izgubil spomina ali ki ga ni morda predal drugemu v najem, gotovo se dobro spominja, da se od leta 1867. od časa do časa napada škof Strossmayer iz onega tabora, ki misli, da bi mu Hrvatska ležala pred nogami, ko bi ne bilo škofa, ali ko bi ga mogli storiti „neškodljivim“. Troblja tega tabora je „Pester Lloyd“.

Bilo bi dosta zanimivo in tudi za najnovejšo zgodovino hrvatsko značajno, ko bi si vzel kdo truda, da od onega časa prelista „P. Lloyd“ ter prečita one članke, v katerih se napada djakovski škot. Vendar pa nočemo temu spoštovanemu organu visokih madjarskih krogov političnih delati krivice ter hočemo priznati, da je enkrat pohvalil škofa, priznavši mu njegova odlična svojstva uma in srca. A to je bilo, ko je po smrti pokojnega zagrebškega nadškofa Jurija Haulika licemerno obrnil oči v Djakovo, ne bi li škofa Strossmayera pridobil za eno nadškofijske stolice, da se zánjo odreče svojemu prepričanju in da prestopi v tabor Maksa Falka in njegovih gospodarjev. Ali niti prej, niti kasneje ni našel škof Strossmayer pri njem milosti. Zdaj mu je politični rovar, panslavist, sovražnik Ogerske, dapač „nelojalen podanik; zdaj nevaren duhovni pastir, v katerega škofiji vlada nered; zdaj farizej in skrit jezuit itd. itd.

Posebno se od časa do časa ti prijatelji Hrvatske zadevajo ob gospodarstveno stanje škofovega posestva djakovskega. Po njihovi trditvi je opustošil škof vse gozde in vse gospodarstvo tako zanemaril, da so v skrbi za njegove naslednike, ki bodo bržkone obsojeni živeti ob „samem kruhu in vodi“. Ta pesem se poje že čez dvajset let, in ko bi bila resnična, ne bi djakovsko posestvo imelo že nobenega hrasta in vsa djakovska okolica bi bila že podobna potiskej pusti. Mnogi se gotovo še spominjajo, koliko grajo so vzdignili službeni listi za banovanja Rauchovega proti škofu, češ, da pokončuje gozde; a spominjajo se gotovo tudi še odgovora, ki jim je bil dan in v katerem se je točno opisalo stanje gozdov in kaj se za njihovo kulturo troši in dela. Niti s to grajo se niso zadovoljili tedanji in kasnejši vlastodržci, nego so na svojo roko tajno pošiljali svoje gozdarske organe, različna javna in tajna poverjenja; pa ko bi bili le kakšno „opustošenje“ našli, gotovo bi se ne bi bili branili najskrajnejših mer proti škofu. Eden od poslanih našel je dapač, da gozdi niso izsekani, nego da jih je tudi še prestarih in da obseg gozdov nasproti obsegu obdelane zemlje stoji v nerazmerju, ki bi se moralo odstraniti v interesu dobrega gospodarstva. Sam zaupnik „P. Lloydov“ priznava v včeraj priobčenem brzojavu, da gozdi djakovaškega posestva obsegajo tridesettisoč oralov.

Komaj se more verovati, ko se čita v tem brzojavu, da je podžupan Cuvaj obdolžil djakovsko oskrbnništvo, da seka gozde proti „gozdnemu zakonu“, ko se vendar vé, da je oskrbnništvo dalo po strokovnjaku gozdno-gospodarske osnove izdelati, da so le-té pred več leti predložene v potrditev višji oblasti, da one potujejo iz Zagreba v Osek in iz Oseka v Zagreb, da uprava posestva ni mogla pri vsem svojem trudu dobiti potrjenja.

V ostalem mogli bi višji krogi o gozdarenju pri djakovskem oskrbništvu skoz dve in morda še več poslednjih desetletij do pred nekaj let zvedeti natanko od sedanjega saborskega predsednika M. Horvata: On je namreč kot odvetnik in ravnatelj posestva imel velik vpliv na celo gospodarstvo, ter se njega tiče hvala in graja, ako se je dobro ali

nemarno gospodarilo. A M. Horvat je danes priča „omni exceptione major“.

Ali iz oseškega brzojava v „P. Lloyd“ se vidi, da neko gospódo posebno peče, da je od posekanih gozdov priteklo toliko milijonov v „žepce Strossmayerove“. Le-to sumničenje pa dohaja, rekli bi ljudje, „iz hrvatske jeze“. To sumničenje so naravnost prinesle tudi „Narodne Novine“ pri oni zgodi, ko je škof na spomin petdesetletnice svojega duhovništva poklonil za vseučilišče, namreč za medicinski fakultet, akademijo, „Matico“, „Jeronimsko društvo“, deško semenišče itd. do 70.000 gld. Takrat so „Narodne Novine“ pristavile, da se iz tega razvidi, kako dohodki škofa djakovskega vendar niso slabi niti sedaj, bržkone, mislile so, vsled devastacije gozdov.

Resnica je, da je škof Strossmayer dobil iz škofijskega posestva skoz 40 let svojega škofovanja „mnogo milijonov“, če ravno tako hočete. Ali ako iščete te „milijone“, ne boste jih našli v „žepih Strossmayerovih“. Ako je gg. Cuvaju in dr. Falku stalo do tega, da resnično izvesta, kam so dospeli ti milijoni, naj se malo ozreta, pa jima ne bode težko najti mesto. Celó naj se potrudita v škofijsko pisarno djakovsko, pa kako so tamkej uljudna gospoda, razun če imajo posla z drzovitim in brezobraznim židovskim novinarjem, tam jima bodo pomogli njunej slabi pameti. Naj pogledata divno stolno cerkev djakovsko, katero je škof Strossmayer (izvzemši staro neznatno glavnico) iz svojih dohodkov sezidal, neiskaje pomoči niti pri saboru, niti pri kapitelju, niti pri dijecezanskih zakladah, katera vrela se za popravo prvostolne cerkve zagrebške upotrebljujejo, čeravno so dohodki zagrebške nadškofije mnogo večji nego djakovske. Naj poprašata za glavnico deškega semenišča, ki se sedaj snuje. Naj pomislita na vseučilišče, na akademijo znanosti, akademično palačo in galerijo slik, na kapitol sv. Jeronima v Rimu, na tolike zaklade štipendijalne pri vseučiliščih, gimnazijah itd. Naj se obrneta po celem slovanskem jugu na prosvetne zavode, na tolike mladeniče, katerim je omogočil šolanje, da so dosegli akademične časti itd. Naj . . . ali čemu dalje

LISTEK.

Pisma iz Italije.

XVI.

Predno nadaljujem svoja popisovanja, prejmite glas o avdijenciji pri sv. Očetu, koju smo imeli dné 7. t. m. Lahko rečem, da stopetdeset se nas je napotilo k Vatikanu ob raznih urah in po raznih potih. Shajali smo se v baziliki sv. Petra. Ob 1/2.12. uri smo bili zbrani v Rafaelovi ložiji, ki je najbližja stanovanju sv. Očeta. Prejšnji in sedanji p. general sta že bila v privatni avdijenciji pri sv. Očetu. Kakor sem pozneje zvedel, je sv. Oče jako laskavo se izrekel o prejšnjem prečast. p. generalu Bernardinu in rekel novemu, naj le stopa po njegovih stopinjah in naj si ga vzame za vzgled. Bili so poklicani tudi ravno tisti dan izvoljeni prokuratorji. Mi smo težko pričakovali trenutka, ko nam bo sreča, zreti v milo obličje sv. Očeta. Že je odbila četrt na eno, tedaj se prikažejo trije papeževi žandarmi, eden nečak sv. Očeta, v krasni opravi in za njimi prinese šest rudeče opravljenih mož sv. Očeta. Vsi pokleknejo.

Sv. Oče se dajo ponesti do slehernega redovnega brata. Patra generala pa jim predstavljata pričujoče. Bili smo namreč postavljeni v dve vrsti in vsi smo imeli srečo poljubiti sv. Očetu prstan na roki. Vsacega patra provincijala so vprašali, odkod je, koliko samostanov ima, kako mu je itd. Ko so prišli do onega, v čigar oblasti je Alvernija, pripovedovali so z nekakim ponosom, da so že večkrat bili na gori Alverniji. Posebno všeč jim je bil Bošnjak z brkami. Djali so: O bafi, bafi! Ko so slišali ime Lubiana, precej so se spomnili mesta, položili rokó na glavo provincijalovo in rekli: Deus te benedicat. Vsacega navzočega so trdno in dolgo za roko držali. Zdeli so se mi kakor oče med svojimi otroci. Jaz sem mislil, da so bolj slabi, a tisti dan so bili vsaj na videz posebno krepki. Seveda so bleli in suhi, a oči so bistre in duh močan. Vse so vedeli. Ko so na primer prišli do praškega p. kustosa, rekli so mu: Reci domá kardinalu, da ga pričakujem. Posebno so se zanimali za Bošnjake, Nemce in Američane. Le-ti so deloma v višnjevih habitih, in ko so sv. Oče to barvo zagledali, precej so opomnili: Jeli to dovoljeno? In ko je p. general opomnil, da sv. Frančišek o barvi ničesa ni določil, bili so za-

dovoljni. Nobena stvar jim ne uide. Ko so tako na sedežu obhodili obedve vrsti, velé prenesti se močno v sredo, in rekó s prijaznim glasom: Sedaj, ljubi moji, hočem blagosloviti vse, kar ste saboj prinesli, in kar hočete potem doma razdeliti. Recite vašim dragim: to so papež blagoslovili. Potem hočem dati blagoslov tudi vam in vašim samostanskim družinam doma. Vem pa, da imate nekateri tudi stariše, brate, sestre, druge znance in dobrotnike; tudi na te naj se raztegne ta blagoslov. — Potem pa so sv. Oče vstali in pričeli blagoslov: Sit nomen Domini itd. Po blagoslovu so sv. Očeta vzdignili in njih zadnja beseda je bila z milim, očetovskim glasom rečena: Valeté!

Prišli smo domov ravno ob dveh, vsi srečni, da smo videli sv. Očeta. Že nam je bilo težko, ker toliko časa ni bilo nič čuti o avdijenci. Ko bi mi tako prišli domov, kaj bi nam vi rekli? — Romae fuisti et papam non vidisti? — Hvala Bogu za to milost! Neki p. kustos je bil tako prevzet, da je vskliknil s Simeonom: Nunc dimittio . . . Kdor vé, kaj je papež, ta se ne bo posmeheval našemu veselju. Papež je Kristusov namestnik, ki ima v sebi vso duhovsko oblast. On je nezmotljivi učenik vere,

naštevati? Ljudje „dobre volje“ že tako vedo, a tudi Odrašenik je obsodil „proicere margaritas ante porcos“.

Tamkaj so v javne svrhe izdani milijoni Strossmayerovi, milijoni djakovskega posestva. Tudi še danes izdaje škof v koristne cerkvene in patrijotične svrhe več, nego li velikaši in vlastelini v Hrvatski in Slavoniji vsi vkupe. Ali hoče nam morda kdo oporekati? Med hrvatskimi vlastelini ima bogatejših od djakovskega škofa, ali naj nam gg. Cuvaj in Falk itd. pokažejo z imenom samo enega, ki je dvajseti del žrtvoval v javne svrhe, kolikor je Strossmayer žrtvoval?

Poleg vsega tega djakovska „mensa episcopalis“ pod Strossmayerom ne samo ni nazadovala, nego je zdatno, za več nego stotisoč goldinarjev narasla. Bržkone mora tudi gosp. Cuvaj znati, da je škof Strossmayer pri vsaki večji prodaji lesa ali cele svote ali znaten del njihov vložil v glavnico škofovsko, katere dohodek je v korist i njemu i njegovim naslednikom, ali je veliki del vložil v melioracijo škofovskega posestva. Tako je znatne svote vložil v odgoj mladih gozdov, v pomlajevanje vinogradov, v popravke prebendarskih poslopij, v koristnosne investicije, na pr. v paromlin, v prekrasno švicarijo itd.

O znamo, prav dobro znamo, odkod to vpitje na gospodarstvo posestva djakovskega. Ko bi Strossmayer trobil v trobljo „P. Lloydovo“, mogel bi vse opustošiti; mogel bi vse prihodke potrošiti za sebe; spraviti vse v svoje „žep“, pa bi mu ravno oni krogi ploskali, ki danes „križaj ga“ vpijejo. Mi vémo za vlastelina v Slavoniji, ki je milijone dobil iz svojih gozdov, in teh milijonov dal ni nič v javne svrhe — pa mu g. Cuvaj ni nikdar nič očitil, a kam že sekvester predložil. Ali ta vlastelin ni bil — škof Strossmayer.

V ostalem se vara „P. Lloyd“ s svojimi patroni, če misli, da bode djakovskega starino zlomil. Njegova postojanost počiva na podlagi, katera te vrste ljudem ni poznata, in katera se je v zgodovini človeštva pokazala čvrstejša od vsake sile. „Biegen oder brechen“ — ne bode imelo nobenega vspeha.

Pa tudi ta slučaj je „signum temporis“. Čim bolj se bode proganjali oni, ki najbolj ljubi hrvatsko zemljo, tem tesneje se bodo okoli njega zbirali vsi oni, ki ž njim in vsled njega ljubijo svoj narod.

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. oktobra.

Notranje dežele.

Šlezjskega in moravskega deželnega zbora večini sta sklenili, protestovati zoper češko kraljevsko koronacijo, ko bi češki deželni zbor v tem oziru sklenil kaj odločnega.

Predvčeraj je v *hrvatskem* deželnem zboru dr. Frank govoril zoper poravnavo, za popolno neodvisnost Hrvatske in njeno združenje z Dalmacijo. Številkami je dokazoval, da je Hrvatska skoraj s štirimi milijoni aktivna, katere Ogerska žrtvuje za lastne namene. Zaradi tega pa Hrvatska tudi ni v najmanjšem oziru kriva skupnega primanjkljaja. Madjari bodo morali v lastnem interesu Hrvatov vse dovoliti, kar tudi Kossuth priznava. Ogerska, rekel je govornik, ne bi bila brez Hrvatske dosegla

poglavar sv. cerkve, ki presega gledé oblasti in časti vse oblastnike zemlje. Zatorej pa nosi trojno krono na glavi.

Sv. Oče je kakor nebeška prikazen. V beli obleki je videti kakor kip. Mesá malo, duhá polno. Kadar oči zapré, človek bi mislil, da je mrtev; ako jih pa vpré v človeka, ali pa se vzdigne za govor, tedaj sije iz njegovih očíj vsa duhovitost. — In tega starčka, tega ljubeznjivega očeta krščanstva, tega Kristusovega namestnika se drzne kdo psovati? Da bi se ne bilo nikdar zgodilo.

Ker je v Vatikanu vedno polno tujcev, zvedeli so hitro, da imamo avdijenco. Pritisnili so torej za nami, duhovniki in svetni, da bi vsaj videli sv. Očeta. Zastonj. Do tu in ne dalje. Težko je priti do sv. Očeta. Torej bodi jim tisočera hvala, da so se ponižali do nas in nas pustili pred-se. Odslej hočemo s toliko večjo gorečnostjo moliti: Deus conservet eum, et vivificet eum et beatum faciat in terra et non tradat eum in manus inimicorum ejus.

V Rimu, dné 8. oktobra.

P. H.

sedanjega stališča, in če ima deficit, nakopala si ga je z investicijami, od katerih nima Hrvatska najmanjšega dobička. Govor je napravil velik vtis in proizval burno odobravanje. Vitez Josipović je zaklical trikrat: „Živeli Magjari!“, toda nobeden mu ni odgovoril. Konečno je Frank izjavil, da bo glasoval za poravnavo tedaj, ko bodo Magjari Hrvatski dali samostojnost.

Da so se *Tisza* začele pod nogami tla majati, kaže tudi nastopni dogodek. V ponedeljek je budimpeštanska akademija novega generalnega tajnika volila. Tudi *Tisza* je prišel, glasoval za Beöthyja, trudil se za svojega kandidata; izvoljen je bil pa vendar le Szily.

Vnanje države.

Kakor „Germania“ iz Rima poroča, sprejel bo papež *Leon XIII.* prihodnjo nedeljo prvi romarski oddelek francoskih delavcev ter bo pri tej priliki imel nagovor, v katerem bo razpravljal delavsko vprašanje. Papeževa okrožnica o socijalnem vprašanju izšla bo po istem viru koncem novembra tega leta.

Srbski uradni list preklicuje vest o ministerstveni krizi. Vlada sedaj kraljičino vprašanje smatra za čisto zasobno zadevo, s katero nimajo ničesa opraviti niti ministerstvo, niti regentstvo, niti skupščina. Tudi radikalna večina skupščine je mnenja, da kraljičino vprašanje ne spada v področje skupščine. — Srbsko vladno bo pri atenski poroki zastopalo posebno odposlanstvo.

Nemška „evangeljska zveza“, katere nalog je boj zoper katoličanstvo in katere bojna sredstva niso niti čista, tem manj pa viteška, poslalo je povodom svojega zborovanja cesarju Viljemu udanostno brzojavko, ki je govorila tudi o „skrbéh in težnjah“ zveze. Ker pa cesar menda preveč dobro pozná te „težnje“, odgovoril ni niti z eno besedico na poslano mu brzojavko. — Zaveznemu совету je došla postava o državnem posojilu 250 milijonov mark, ki se bo porabila v pokritje izrednih troškov; polovica se bo porabila za vojaške namene. Po vojni postavi iz leta 1874 je nemška armada razdeljena v osemnajst korov. Ker vlada namerava razdeliti nova kora in poleg tega tudi domebransko topništvo, treba bo državnemu zboru predložiti tudi poseben načrt o predruženju državnega vojaškega zakona.

Francoski minister zunanjih zadev, Spuller, je dné 13. t. m. v Epineuse-u pri banketu napil „na zdravje spopolnjene Francije.“ V Elysee-j, kamor so ta govor brzojavno sporočili, je beseda „spopolnjene“, ki meri na Alzacijo-Loreno, neprijetno iznenadila; takoj so izdali povelje, da se mora dotični odstavek iz Spullerjevega govora izpustiti. Vladni krogi to ministrovo nepredvidnost ostro obsojajo. — V zadnji seji višjega vojnega sveta je Freycinet predlagal, naj se z ozirom na to, da je Nemčija ustanovila dva nova vojna kora, podvoji štiri francoski vojni kor, kakor tudi pomnoži proti nemški meji vođeče železnice. S tem hoče vojni minister doseči, da bodo mogle v slučaju vojske v osemindesetih urah stati ob nemški meji posadke iz Pariza, Lille a, Besançona in Lyona.

Dné 12. t. m. je v Buckinghamshiru pri dopolnilni volitvi zmagal liberalci Verney. *Angleški* unijonci so vedno trdili, da propada Gladstone ova stranka, toda izid dvajset dopolnilnih volitev, katere so se letos vršile, dokazujejo ravno nasprotno. Izmed teh dvajset mandatov je bilo prej devet liberalnih in najmanj konservativnih ali unijonistiških. Liberalci so obdržali pri dopolnilnih volitvah vseh devet sedežev, poleg tega pa so prodrli v petih slučajih tudi zoper konservativce. Dvojiti se tedaj ne more, da se je zadnji čas tehnična odločno nagnila na korist liberalcem, ki smejo zaupljivo pričakovati prihodnje nove volitve; vladna glasila pa ne bodo mogla več tajiti, da Gladstone-ova irska politika ne pridobiva vedno več tál.

Banketa v Palermu, pri katerem je imel *italijanski* ministerski predsednik Crispi svoj že naznanjeni „veliki politični govor“, vdeležilo se je 189 senatorjev in poslancev. Kar je Crispi tukaj povedal, slišali so njegovi čestilci iz njegovih ust že večkrat v zbornici, in morda celo v boljši obliki. Kakor drugače ni bilo mogoče, omenjal je tudi rimsko vprašanje. Uradni krogi poročajo sicer širnemu svetu, da je bil govor njegov z burnim odobravanjem sprejet; toda zasebni brzojavi pravijo, da so posebno izjave Crispijeve gledé Afrike vzbudile vse prej, nego navdušenje. Treba je bilo to rano skrpati, in kakor zdavja bivol, če mu pokažeš rudočo kunj, tako so vplamtela liberalna srca Crispijevih poslušalcev, ko jim je začel zatrjevati, da bo Rim ostal italijanski. Otrok, ki ima že dlje časa igračo, ni je vesel toliko, kakor novega darila, katero mu samo — obljubuješ. To je bilo Crispiju dobro znano; zaradi tega je svojim otrokom obljuboval večno italijanski Rim — in dosegel je ploskanje in pritrjevanje, po katerem hrepeni njegova blaga duša.

Izvirni dopisi.

Iz Mošenj, 13. oktobra. (Slovesno posvečevanje temeljnega kamna za novo cerkev na Brezjah dné 9. oktobra leta 1889.) [Dalje.] Vložena listina slóve nastopno:

„Ko je na stolu sv. Petra dvanaajsto leto sedel papež *Leon XIII.*, poseben pospeševatelj češčenja Matere Božje in zlasti molitve sv. rožnega venca; ko je avstrijsko državo vladal jedno in štirideseto leto cesar *Frančišek Jožef I.*, preudano ljubljen od svojih podložnikov, — deželi *Kranjski* predsedoval velezaslužni *Andrej baron Winkler*, v fari *Mošnje* pastiral dvanaajsto leto župnik *Frančišek Kummer*; posvetil je temeljni kamen nove cerkve imenovane „pri *Mariji Pomagaj*“ na *Brezjah* v petem letu svojega vladikovanja prevzvišeni in premilostni gospod gospod *Jakob Missia*, knez in škof *Ljubljanski*, Njegovega c. kr. apost. Veličanstva tajni svetnik, doktor bogoslovja, posebno vnet častilec Matere Božje, nadejaje se, da se bodo tudi v prihodnje verniki prav zaupljivo obračali k presveti Devici in Materi Božji *Mariji*. — Nova cerkev ima biti sezidana na mestu, kjer je dosedaj stala podružnica sv. *Vida M.* s kapelama sv. *Antona puščavnika* in presvete *Mater Marije*, slikane vsled obljube leta 1814 po slovečem *kranjskem* slikarju *Lavoslavju Lajerju*, ki je bil zavoljo ponarejenih bankovcev obsojen v večletno ječo, a po *Marijini* prošnji rešen iz nje.

Kmalu so bili domači farmani, pa tudi sosedni verniki preobilno poplačani za svoje veliko zaupanje do preblažene Device in Matere Marije. Zlasti je znamenit čudežni dogodek, ki se je izvršil dne 22. kimovca leta 1863 na *Mariji T. iz Begunj*, vsled katerega je poprej vsa božjastna in sključena ženska nevtogoma shodila v tej cerkvi. Nekaj podobnega se je zgodilo spet dné 2. vinotoka istega leta. — Od tega časa so verniki s *Kranjskega*, *Štajarskega*, *Koroškega*, *Goriškega* in *Hrvaškega* prihajali deloma pomoči iskat k Materi Božji, deloma zahvaljevat se *Mariji*, ker so bili več ali manj čudežno ozdravljeni. — Darovani doneski so narastli do današnjega dne do šestdeset tisoč goldinarjev. Da bi se pa svetišče *Marijino* sezidalo večje in krasnije, vložen in posvečen je bil današnji dan temeljni, vkladni ali vogelni kamen novi cerkvi v čast preblaženi Devici in Materi „*Mariji Pomočnici*“. Načrt za novo cerkev je izdelal nadinženir gospod *Robert Mikovics* in stavbo izvršil zidarski mojster gospod dr. *Frančišek Faleschini*.

Na *Brezjah*, dne devetega oktobra, tisoč osem sto devet in osemdeset.

Ker ne stoji v listini, bodi pa tu omenjeno, da ima velike zasluge za novi načrt preč. g. Jan. Flis, spirituval v *Ljubljanskem* bogoslovskem semenišču. Razun listine so bili vloženi še ti-le časopisi: „*Slovenec*“, „*Zgodnja Danica*“, „*Dom in Svet*“, „*Učiteljski Tovariš*“, „*Vrtec*“, „*Laibacher Zeitung*“. Tudi nekaj denarjev z letošnjimi letnicami je pridejanih.

Ko škof zaznamujejo kamen na vseh straneh s križi, zazidata ga dva polirja, škof pa gredó z blagoslovljeno vodo škropit vse pričeto obzidje. Slednjič še vse blagoslové in podelé vsem pričujočim 40 dni odpustka, kar naznani mil. gosp. stolni prošt.

Vse to se je izvrševalo pri ugodnem vremenu, dež ni nagajal, četudi je zjutraj nekoliko grozil. In ravno predno se je slovesni sprevod začel pomikati v cerkev, tedaj je tudi zlato solnce posijalo na cerkveni prostor, kakor bi skozi prodrte oblake hotelo naznati, da nad pričeto svetišče pada nebeški blagoslov.

Ko bi ne bilo stare cerkvice, bila bi sv. maša pod milim nebom, sedaj pa je bila v kapelici M. B. Pri tihi škofovi sv. maši je igral na harmonij domači g. učitelj, peli pa so sloveči pevci p. n. gg.: *Aljaž*, *Aljančič*, *Eržen*, *Paternoster*, *Rus*, *Špendal*, *Žirovnik*.

Po sv. maši se obrnejo premilostni knez in škof proti vernikom in jih nagovoré nekako takó-le: „Predragi v Kristusu! Vi pač pričakujete, da bi Vam kaj govoril s tega svetega kraja. A jaz se bom omejil le na nekoliko besed.

Naše življenje mora biti tako, da bo naše sree kakor božje svetišče, da bodo naša srea zares prava duhovna cerkev. Zato vam priporočam tu spred *Marijinega* altarja, da postavite svetišče svojega srea na pravo podlago: na živo vero, trdno upanje in go-rečo ljubezen.

Žalostno, da moram v naši škofiji poudarjati „vero“, živo vero, vero iz prepričanja. Saj veste, da brez žive, neomajane katoliške vere ne moreta vspevati tudi drugi dve božji čednosti. Ako pa ste vsi prešinjani žive vere, potem boste tudi trdno zaupali, da boste vse to dosegli, česar potrebujete za svoje dušno izveličanje. „Iščite tedaj“, z besedami Jezusovimi vas opominjam, „najprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse drugo vam bo privrženo.“ „Privrženo“ pa vam bo le potem, če boste iskali

najprej božjega kraljestva, če boste pri vseh svojih mislih, svojih željah, pri vseh svojih besedah in dejanjih imeli pred očmi oni nadnaravni cilj, ki ga nam je odločila božja previdnost. Potem pač tudi ni mogoče, da bi izostala božja ljubezen v vaših sreih. In kako potrebna je ta, uči nas sv. Pavel tako prepričevalno: „Ko bi imel vso učenost; in ko bi imel vso vero, takó, da bi gore prestavljal, ljubezni pa bi ne imel, nič nisem.“

Da bodo vse tri božje čednosti toliko stanovitiše ostale v vaših sreih, prosite pomoči preblaženo Devico in Mater Marijo.

Ko se je Ona, brez madeža spočeta, prikazala v Lurdu, zaklicala je trikrat: Pokora! Pokora! Pokora! Da, dragi moji, moliti je treba in delati pokoro. Zato vas prosim, da molite za tako hudo stiskanega sv. Očeta, da molite za občeljubljenega našega cesarja. Prosim vas, da molite za vso našo škofijo, da se spominjate v svojih molitvah mene. Molite za vse duhovnike, molite za svoje dušne pastirje. Prosite Marijo, naj Ona pod svoje mogočno varstvo sprejme nas vse.

Iz tega namena se Jej priporočimo tudi kar sedaj-le z molitvijo sv. rožnega venca. Njo, „kraljico sv. rožnega venca“, skupno počastimo sedaj-le in pogostokrat jo prosimo v tem življenji, naj nam Ona pripravi večna prebivališča v nebesih pri Jezusu, Njenem in božjem Sinu, in v družbi vseh izvoljencev božjih.“ (Konec sledi.)

Iz Boštanj ob Savi, 13. oktobra. Jupiter je tisti komet, ali, kakor pravijo, tista zvezda, katera vlada letos; ako mu priložimo še njegov priimek: „Pluvius“, potem mu nismo storili krivice, in veste, kako se nam godi. Ako Vam letos Vaši dopisniki nenavadno pogosto dopisujejo o vremenu, ne zaslužijo zlobne hvale; kdor govoriti kaj ne vé, vreme hvali ali toži. Vreme je istinito tako izvanredno neredno, da zasluži, da se zabeleži. Komaj se nam je po letu prikazalo nekoliko vroče solnce, za njim mali oblaček, in takoj smo imeli groma in strele, in to ne samo mimogredé, ne zaporedoma cele ure, hudo uro za hudo uro, po celi popoldan in celo noč. Strelo nam odganja ali prav za prav požira, kakor se v obče misli, in ne brez vzroka, mimotekoča Sava, v katero marsikaterikrat strela udari, tako, da posebnih nesreč nimamo zabeležiti; le na bližnjem Okiču, kjer še sedaj bivajo sorodniki znanega Umeka Okiškega, je strela udarila v podporo neke jablane, stoječe tikoma hiše; podporno je zdrobila, a niti jablane, niti hiši ni kaj žalega storila. Zadel nas je nekoliko toča, pa samo nekoliko. Nesrečna peronospera pa nam je letino — vsaj vinsko — popolnoma uničila, da ubogi kmetovalec za svoj trud ne dobi skoro čisto nič, in se mu sèmtertja ne povrnejo niti troški obdelovanja. Da ima visoka vlada kaj srca do nas, bi nam vsaj pri visokih davkih nekoliko pogledala skozi prste. Se vé, da nam bo rekla: kdor trka, temu se odpré. Čuli smo, da je naš sosednji poslanec krški, gosp. V. Pfeifer, vložil prošnjo za odpis davka svojim volilcem; o našem poslancu g. Hrenu ni duha ne sluha, da bi se kaj brigal za naše težnje. „On je zadovoljen,“ — kakor se mi je prav dobro izrazil eden njegovih nevolilcev, — „samo da je poslanec.“ Prihodnji si bomo bolje ogledali kandidata.

Pri nas se je pokazalo, da je izdaten pomoček zoper peronospero škropljenje z „žveplenim bakrom“. Dva posestnika, katera sta se tega pomočka poslužila, — gg. Dermelj in A. Planinec, — imata, kjer ni zadela toča, jako lepo in popolno dozorelo grozdje. Tudi k temu bi nam morala pripomoči država ali vlada, in sicer prvič s tem, da bi nam preskrbela po kar mogoče najnižji ceni „žvepleni baker“, kajti prvi zgoraj imenovani posestnik je naposled pisal pónj na vse strani in ga ni dobil. Pokupil je v bližini vse, sevéda po ceni, kakor so prodajalci hoteli. Istotako bi se nam morali poskrbeti po nizki ceni tudi škropilni stroji, revnim krajem tudi zastonj.

In drugo, kar potrebujemo, je potreba „poduka“. Da se poprime priprosti človek kakega napredka, je treba teorije in tudi vspeha, z drugim smo vlado prekosili, in prvo bode toliko zdatnejše, ker se drugo vidi in tudi lahko z rokami prime. Poduka nam je toliko bolj potreba, ker se proti škropljenji že zdaj mnogo govoriči. Tako je baje neki posestnik v bližnji Hrvatski moral zakopati vse svoje škropljeno grozdje, na drugem kraju je toliko in toliko ljudij pomrlo, ker so zobali tako grozdje, in več takih „neslanostij“ se čuje. Da to ni družega, nego nekaki obliž ali tolažiló za pekočo vest, ker drugi niso

tako storili, je jasno. Mi tako grozdje brezskrbno zobjemo in bomo pili tudi vino, samo da imamo, eno in drugo brez škode. Visoka vlada bi nam jako ustregla, da nam pošlje tajnika kmetijske družbe, g. Pirca. Njegova prepričalna beseda bi bila toliko uspešnejša, ker bi lahko kazal na že dosežene vspehe.

Naposled še eno pritožbo, katera se je čula že od več strani. Gosp. finančni minister se je podvizal, nam podražiti smodke in si tako odpreti novi vir dohodkov. Po pravici smo pričakovali, ako bodo smodke toliko dražje, vsaj ne bode slabše, a varali smo se. Ako hočemo kaditi vsaj nekaj pol poštenega, stopiti moramo pónje na štajersko stran. Vladi je morebiti vse jedno, kaj kadimo, kje kupujemo, a nam ni vse jedno.

Iz Žalca, 15. oktobra. (Raznoterosti.) Od 28. septembra biva začasno v graščini „Novo Celje“, ki je lastnina kneza Salm-Reifferscheid-Krautheim-Dyčka, njegov mlajši sin, princ Jurij s svojo novo soprogo Blanche, vojvodinjo „della Grazia“ in grofico Lochesi-Palli. Ob prihodu bil je sijajno sprejet. Do Drešnje vesi mu je nasproti jezdilo 12 kmečkih fantov v narodni noši ter ga spremljalo do graščine, kjer ga je pričakovala duhovščina, trški zastop žavski, učiteljstvo s šolsko mladežjo in mnogo odličnega občinstva. Prvi je svetlega princea pozdravil preč. g. kanonik Josip Jeraj, povdarjajoč splošno veselje, katero prešinja žavsko faro, da ima tako visocega in vsestranskega farana v svoji sredini, ki daje celi fari najlepše vzglede krščanskega življenja in deli ubožem toliko dobrot. Vidno ginjen zahvalil se je prisrčno č. govorniku zatrjujoč, da hoče v prihodnje to ostati, kar je bil dosedaj „pravi Savinjecan“. Na to ga pozdravi v imenu tržanov g. župan Hausenbihler; njemu se princ zahvali v slovenskem jeziku rekoč: „Zahvaljujem se vam iz celega srca“, na kar zadoni trojni gromoviti „živio“. Omeniti se mora, da je princ Salm prijatelj slovensčine, v kateri ga je podučeval velespoštovani nadučitelj v pokoju, g. Franc Kovač, znani dobrotnik žavske fare, s tolikim vspehom, da svojemu učitelju že piše slovenska pisma. Naj bi se spolnilo, kar je bilo napisano nad graščinskimi durmi ob prihodu visokih zaročencev: „Bog blagoslovi in ohrani visocega ženina in nevesto.“

Letošnji hmelj se je slabo obnesel gledé kvalitete kakor tudi cene; lani so ga prodajali met. stot po 100—190 gl.; letos komaj po 20—40, redko po 50 gl. Tujih kupcev je bilo prav malo; pokupili so ga večjidel le domači barantavci.

V žavski fari imamo dve šoli, eno trirazredno v trgu, drugo dverazredno pri romarski cerkvi Matere božje v Petrovčah; prva je zdaj razširjena v štirirazredno, druga v trirazredno. V obeh šolah podučujejo blizo 600 otrok 1 katehet, 3 učitelji in 5 učiteljic, med njimi 3 Kranjce. —

Pretečeno nedeljo t. j. 13. t. m. sta poslanca dr. Sernee in M. Vošnjak pri „Grobelskem mostu“ zaslila želje interesentov gledé regulovanja Savinje.

Dnevne novice.

(Dnevni red) IV. seje deželne zbornice kranjskega v Ljubljani dne 18. oktobra 1889. ob 10. uri dopoldne. 1. Branje zapisnika III. deželno-zborske seje dne 15. oktobra 1889. 2. Naznanila deželno-zborskega predsedstva. 3. Utemeljenje samostalnega predloga gosp. deželnega poslanca Karola Kluna in družnikov z načrtom zakona, s katerim se prenarejajo §§ 5., 6. in 7. deželnega zakona z dne 20. julija 1863. I., dež. zak. št. 12, o plačevanju stroškov za postavljanje in vzdrževanje katoliških cerkvenih in prebendnih poslopj, potem za priskrbovanje cerkvenih potrebščin. 4. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu najdenškega zaklada za l. 1888. 5. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu blazniškega zaklada za leto 1888. 6. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu porodniškega zaklada za leto 1888. 7. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu bolniškega zaklada za l. 1888. 8. Ustno poročilo finančnega odseka o proračunih ustanovnih zakladov za l. 1890. 9. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji županstva na Bledu gledé podpore za popravilo mostu čez Savico in za cesto iz Vodeš v Zagorico. 10. Ustno poročilo finančnega odseka o podporah šolskim občinam za šolske zgradbe leta 1890. in o dotičnih peticijah občine Cerknica in občine Čepље. 11. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji Fran Majdiča, diplomiranega živinozdravnika, za podporo. 12. Ustno poročilo finančnega odseka o deželno-kulturnega za-

klada proračunu za l. 1890. in o računskem sklepu za l. 1888.

(Deželni zbori) bodo gotovo končali letošnje svoje zasedanje prvi teden novembra, ker dné 18. novembra prične kazenski odsek državnega zbora drugo branje. Ta odsek bode potreboval do 14 dni za svoje delo, torej se bode državni zbor sošel zadnje dni novembra ali začetkom decembra.

(Deželni zbor štajerski) je imel dné 14. t. m. tretjo sejo. Najvažnejša točka dnevnega reda je bilo poročilo deželnega odbora s postavnim načrtom gledé deželne zavarovalnice proti ognju. Deželni odbornik dr. Wannisch je povdarjal važnost stvari in nasvetoval za to poseben odsek dvanajsterih udov, kar se je zgodilo. Včeraj je bila četrta seja. Med drugim je bilo na dnevnem redu poročilo deželnega odbora o razširjavi trtne uši na Štajerskem. Z ozirom na važnost predmeta je predlagal poslanec dr. Wannisch odsek sedmerih članov, ki naj se o tem posvetuje in zboru stavi primerne nasvete.

(Novi lavantinski knezoškof dr. Mihael Napotnik) je bil rojen dne 20. sept. 1850 v Konjicah. Gimnazijo je dovršil z odliko v Celji l. 1871, nato je služil kot enoletni prostovoljec 6 mesecev v Celovci, 6 v Gradci. Od l. 1872 do 1876 je bil v mariborskem semenišči ter bil kot tretjeletnik dne 25. julija 1875 v duhovnika posvečen. Od 1. avg. do 1. okt. je kot kapelan služboval v Vojniku ter bil isto leto poklican na višje dunajsko duhovsko izobraževališče pri sv. Avgustinu. Za časa bosniške okupacije je bival kot vojaški kapelan jedno leto v Bosni. Dne 19. nov. 1880 je bil na Dunaji promoviran doktorjem bogoslovja. Nato je prišel kot duh. pomočnik v Sevnico in dne 22. jan. 1881 kot korni vikar in katehet v Maribor. Dne 27. sept. 1881 je bil poklican na semenišče kot profesor cerkvene zgodovine in cerkvenega prava. Z Najvišjim odlokom z dne 11. in 15. aprila 1885 je bil poklican kot c. kr. dvorni kapelan in vodja v c. kr. duhovskem zavodu pri sv. Avgustinu na Dunaji. Novoimenovani knezoškof je tudi znan kot slovenski, latinski in nemški pisatelj. Kot bogoslovec je spisal životopis konjiškega dekana in čast. kanonika Jos. Rozmana; spis je bil objavljen v letopisu „Matice Slov“. Popisal je svoje dogodke v Bosni v posebni knjižici, izdal „Imenopis konjiške nadfare“ itd. Prepričani smo, da bodo verniki lav. škofije z radostjo pozdravili novoizvoljenega knezoškofa.

(Goriške razmere) so zadnji čas jako nevesele, kar potrjujeta oba primorska lista. Razumniki sami so med seboj nejedini in vsled tega nasprotniku nehoté prepuščajo tla. Ker je namera našega lista, da vedno in povsod zagovarjamo proti vsakemu vsestranske pravice in svetinje slovenskega naroda, sprejeli smo v 228. številki dopis z Goriškega z najboljšim namenom, da bi namreč po svoji moči pripomogli k slogi in skupnemu delovanju svojih sorojakov ob jezikovni meji. Na ta po naših mislih skromni dopis navstal je vihar v Gorici. V „Soči“ in „Edinosti“ obdelujejo s tesli našega dopisnika, oziroma naše vredništvo. Že dné 14. t. m. smo odgovorili, da odločno zavračamo vsako sumničenje češ, da smo „silno enostranski“, in to danes ponovimo, osobito z ozirom na malo taktični dopis v zadnji „Edinosti“ iz Gorice. Goriški dopisnik „Edinosti“ sam pravi, da je bil „naš dopis v taki obliki, da nismo mogli zapaziti, kaj dopisnik namerava.“ Ali smo torej mi z namenom enostranski, če je v resnici naš dopisnik nasprotno nameraval, kar je pisal? Dotična dopisnika naj se sama primeta za nos. Dobili smo pozneje še več dopisov o goriških razmerah, a vrgli smo vse v koš ter v sobotni listnici vredništva povedali tudi vzrok. Torej bodite, gospodje, pravični proti nam!

(V isterskem deželnem zboru) je včeraj nasvetoval poslanec Laginja, naj se v zapisniku konstatuje, da je deželni glavar dr. Campitelli govoril pri otvorjenji v italijanskem, namestnik dr. Dukić v hrvatskem in vladni zastopnik v obeh jezikih; nasvèt je obveljal. Med sejo sta si ostre pravila poslanca Fragiaco in Mandić, ker je prvi očital, da „Naša Sloga“ deluje proti koristim slovenskega prebivalstva v Istriji.

(Z Notranjskega) se nam piše: Z ozirom na izraženo željo v Vašem listu gledé užitnine od vina, mesa itd. naznanjam v soglasji z mnogimi gostilničarji, da nam je v materijalnem oziru vse jedno, kdo pobira ta davek, ki ga moramo plačevati. Ali bode deželi na korist, ako bode sama prevzela pobiranje tega davka, to prepuščamo v preudarek gg. deželnim poslancem.

(Za gospodarje.) C. kr. kmetijska družba kranjska hoče vdomačiti boljše prašičje plemo. Zato bode prodajala plemenske mladiče jorkširskega plemena po dva, tri in štiri mesece stare. Cena bode po 3 gl. za vsak mesec. Prodajali se bodo sami merjasci ali pa s svinjami vred. Prošnje odboru do 15. novembra. Dalje bode kmetijska družba dné 28. oktobra ob 10. uri dopoludne na dvorišči gostilne „pri Wucherer-ji“ v Lescah prodajala izvirno beljansko goved (bike). — Odbor kmetijske družbe je razpisal darila po deset goldinarjev tistim poslom, ki zvesto služijo najmanj petnajst let pri eni in isti hiši, ki se peča s kmetijstvom. Prošnje do 1. novembra, potrjene od domačega g. župnika in županstva.

(Delavska zavarovalnica v Trstu.) Notranje ministerstvo je z odlokom z dné 3. oktobra potrdilo pravila delavske zavarovalnice za Trst, Primorje, Kranjsko in Dalmacijo.

(Tombole v Ljubljani.) Prvo ljubljansko bolniško podporno društvo je do letošnjega leta priredilo vkupe šest javnih tombol. Tu bode naveden tudi dohodek vsake tombole vsako leto zaporedno. Prva tombola leta 1878. v „Zvezdi“ je znašala 2000 gl., druga 1879. leta 1615 gl. 40 kr.; tretja tombola 1880. l. 1901 gl. 40 kr.; četrta 1885. l. 1531 gl.; peta 1887. l. 1466 gl. 20 kr.; šesta tombola 1889. l. 1466 gl. 20 kr., od koje svote se je po odbitih troških v znesku 766 gl. 20 kr. izročilo 350 gold. društvu „rudečega križa“, in društvu „belega križa“ za ranjene vojake tudi 350 gl. — Vkupe se je skupilo pri vseh šestih tombolah za prodane tablice 9980 gl. 20 kr., po odbitih troških 4555. gl. 4 kr., razdelilo se je tedaj za dobrodelne namene (ranjenecem, mestnim ubogim, požarni brambí, otroški bolnišnici, „rudečemu“ in „belemu“ križu) 5425 gl. 18 kr.

(Obrestovanje sirotinskih gotovin.) Ker se je pripetil slučaj, da je bilo sirotinsko imenje v znesku mnogih tisoč goldinarjev vloženo brez obrestij, odredilo je pravosodno ministerstvo vsem dotičnim sodnim uradom, naj skrbé za to, da se bodo vsi sirotinski denarji, ki se nahajajo v sodnem oskrbovanji, nalagali koristenosno in dobro obrestovali.

(C. kr. kmetijska družba kranjska) je na gospodarski razstavi v Oseku v Slavoniji dobila zlato svetinjo.

(Nemško-slovenski ročni slovar.) Te dni je izšla v tiskarni družbe sv. Mohora tretja, popolnoma predelana in pomnožena izdaja nemško-slovenskega Janežičevega slovarja. Druga izdaja tega slovarja je bila že davno pošla, zastarela in pomanjkljiva. Zato so zelo ustregli občni zelji in potrebi gg. gimnazijski učitelji Ant. Bartel, A. Kaspret, M. Petelin, J. Pichler, L. Pintar, M. Suhač in Tavčar, ki so prevzeli in z ozirom na sedanji naš pismeni jezik izborno rešili težavno delo. Slovar obsega 841 strani, stoji nevezan 3 gl. in se dobiva tudi v „Katoliški Bukvarni“.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda) za Cerklje in okolico gorenjsko bo imela v nedeljo, dné 20. oktobra, ob 3. uri popoldne v prostorih gosp. Hribarja gostilne v Cerkljah ustanovni zbor. Prijazno so povabljeni domačini in drugi rodoljubi.

(Poštni in brzojavni urad v Radgoni) bode z dnem 1. novembra t. l. država prevzela v svojo upravo.

(„Daj nam danes vsakdanji kruh.“) Tako slóve slovenski napis na ukusno izrezljanih ploških za kruh, katere prodaje prva kočevska domača obrt v Šelenburgovih ulicah v Ljubljani.

Narodno gospodarstvo.

Razširjatev trtne uši po Kranjskem.

(Poročilo deželnega odbora.)
(Dalje)

Trtna uš se strašansko širi po vinogradih, ne le dolenskih, ampak tudi vipavskih. Po naznanilu c. kr. deželne vlade z dné 1. julija 1889, št. 7297, prišla se je trtna uš:

1. v okrajnem glavarstvu krškem:	
v občini sv. Križ	125 parcel,
Velika dolina	292 "
Cerklje	9 "
Krško	42 "
Št. Jarnej	28 "
Kostanjevica	162 "
Studence	5 "
Škocijan	2 "
2. v okrajnem glavarstvu novomeškem:	
v občini Brusnice	28 parcel,
Bela cerkev	17 "
Št. Peter	8 "
Šmihel-Stopiče	8 "

3. v okrajnem glavarstvu črnomaljskem:	
v občini Drašče	15 parcel,
Radovica	7 "
Lokvica	7 "
Semič	1 "
Telečji vrh	20 "
Tribučje	9 "
Petrova vas	2 "
Dobliče	7 "
Črešnjevce	3 "
Božjakovo	3 "

4. v okrajnem glavarstvu postojnskem:	
v občini Vrabče	96 parcel,
Šent-Vid	101 "

Koliko se je razmnožila trtna uš leta 1889, o tem ni nikakih podatkov, ker vsled razpisa c. kr. poljedelskega ministerstva z dne 21. maja 1889., št. 4337, izvedenci, kakor je bila do sedaj navada, nič več ne smejo preiskovati po posameznih občinah celih prostranih vinogradov, če se po njih nahaja uš. Uradne in ob državnih troških preiskovati je zdaj vinograde le še, kadar se ovadijo kje sumna znamenja o trtni uši. Ovaditi pa so dolžni vinogradniki sami, osobito pa trtnoušne krajne komisije, ki so ustanovljene, da podpirajo vinogradnike in oblastva. Da pa je krajnim komisijam mogoče svojo dolžnost izpolniti, treba je, da o pravem času prehodijo in preiščejo, kakor jim velevala poučilo, vinogradne kraje, in potem odgovarjajo na vprašalne pole poročajo političnim okrajnim oblastvom o svojem opazovanji. C. kr. deželna vlada mora strogo gledati na to, da krajne komisije odločene jim vinograde pregledajo najmanj po enkrat v letu — najprimerneje med 15. junijem in 15. avgustom — bodisi skupno ali pa posamezno ter naznanijo svoje opazovanje oblastvu, da se, če bi bilo treba uradno preiščejo dotični vinogradi.

(Dalje slédi).

Telegrami.

Dunaj, 17. oktobra. Včeraj se je rumunski minister zunanjih zadev Lahovary s Kálnokyjem celo uro razgovarjal. V soboto zjutraj se bo v Bukarešt povrnil.

Praga, 16. oktobra. Mladočeški klub je sklenil namestnika zaradi razpuščenega češko-akademičnega bralnega društva in ustanovitve enakega novega društva interpelovati. Pozval bo tudi Staročeha, da podpišejo interpelacijo.

Gdansko, 16. oktobra. Ruski dvorni vlak se je nepričakovano peljal v Neufahrwasser, ne da bi se dotaknil Gdanskega. Kolodvore, mostove in pristanišča so vojaki zasedli.

Gdansko, 17. oktobra. Ladija „Država“ z rusko carevno je dopoludne ob tri četrt na 9. uro došla ter se zasedla na stajališči Neufahrwasser.

Pariz, 16. oktobra. Princ Ferdinand bolgarski je včeraj došel ter kmalu po svojem prihodu obiskal vojvodo Montpensierskega.

Milan, 17. oktobra. Nemški cesar in cesarica bodeta v soboto dopoludne ob 8. uri 20 minut došla. Kralj ju bo na tukajšnjem kolodvoru pričakoval, potem se bodo pa vsi nemudoma v Monzo odpeljali. V soboto vožnja po Komskem jezeru. v ponedeljek obed v milanski kraljevi palači, v ponedeljek zvečer koncert v Monzi.

Umrli so:

11. oktobra. Berta Herman, uradnikova hči, 5 mes., Rožne ulice 8, katar v črevih.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
16	7. u. zjut.	738.1	2.6	sl. svzh.	jasno	0.00
	2. u. pop.	736.2	14.0	sl. jzap	"	"
	9. u. zveč.	736.1	7.6	"	"	"

Srednja temperatura 8.1° za 3.4° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

17. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	84 gl. 10 kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16 %	84 " 95 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta . . .	110 " 25 "
Papirna renta, davka prosta	99 " 65 "
Akelije avstr.-ogerske banke	921 " 50 "
Kreditne akcije	305 " 50 "
London	119 " 35 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 47 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 67 "
Nemške marke	58 " 40 "

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze srčnega sočutja povodom bolezní, smrti in pogreba moje nepozabne soproge

Rozalije

izrekam v svojem in v imenu svojih otrok vsem znancem, prijateljem in darovateljem mnogo lepih vencev najtoplejšo zahvalo.

V Št. Vidu poleg Zatičine,
dné 16. oktobra 1889.

(1)

Jakob Lukan.

Marijaceljske želodčne kapljice

posebno zdravilne pri želodčnih boleznih.

Izkušene pri pomanjkanji teka, slabosti želodca, napenjanju, kislem riganju, koliki, prehlajenju želodca, gorečici, zlatenici, gnojusu in bruhanju, glavobolu (če izvira iz želodca), krču v želodcu, zaprtju, prenapolnjenju želodca z jedili in pijanci. Cena ene steklenice z navodilom rabe 40 kr., dvojne steklenice 70 kr. Osrednji razpošiljatelj: Lekarnar KAROL BRADY, Kromeriz (Moravija). Svarilo! Pristne marijaceljske želodčne kapljice se mnogo ponarejajo. — V znak pristnosti mora biti vsaka steklenica v rdečem zavrtku, na katerem je odlišen zgorajšnja varstvena znamka, olog tega mora biti pa na vsakem navodilu rabe zaznamovano, da je bilo tiskano v tiskarni G. Guseka v Kromerizu.

(3)

Marijaceljske čistilne kroglice.

Ze več let z najboljšim vsplohom pri zaprtju in zapekanju rahljene kroglice se sedaj mnogo ponarejajo. Paziti je tedaj treba na zgorajšnje varstveno znamko in podpis lekarnarja C. Bradyja, Kromeriz. — Cena škatljici 20 kr., 6 škatljicam 1 gl. — Če se denar naprej pošlje, stane 6 škatljic s prosto dopolniteljno 1 gl. 20 kr., 12 škatljic 2 gl. 20 kr. Marijaceljske želodčne kapljice in čistilne kroglice niso tajno sredstvo. Predpis je pri vsaki steklenici in škatljici naveden v navodilu rabe. Marijaceljske želodčne kapljice in čistilne kroglice se pristno dobivajo v Ljubljani: pri lekarnarju Piccoliju; — lekarnarju Svobodi; — v Postojni: pri lekarnarju F. Baccaricchu; — v Skofji Loki: pri lekarnarju Karolu Fabianiju; — v Radovljici: pri lekarnarju Aleks. Robleku; — v Novem mestu: pri lekarnarju Dominiku Rizoliu; — lekarnarju Bergmannu; — v Kamniku: pri lekarnarju J. Močniku; — v Črnomlju: pri lekarnarju Iv. Blašku.

50% prihranitev goriva (jamčeno).

Izključno c. kr. privilegovane

lončene peči

z združeno zračno kurjavo
patent Lerch & Seidl,
elegantne in po ceni, kakor vse vrste peči s
slepiciami, od najpreprostejših do najelegantnejših,
priporoča najstarša in največja

tovarna za peči in lončene izdelke
na Kranjskem

Avgust Drelse

v Ljubljani.

(41—37)